

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan arvopohjassa keskeistä on ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian, rauhan, vapauden, suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon edistäminen kaikessa kansainvälisessä toiminnassa. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämäärä on vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa, turvata itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, parantaa Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia sekä ylläpitää yhteiskunnan toimivuutta. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, aktiiviseen vaikuttamiseen Euroopan unionissa (EU) ja tehokkaaseen monenkeskiseen kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen ja vahvistamiseen perustuvaan yhteistyöhön.

Hallinnonalan toimintaympäristö

Tietoisuus koko maapalloa koskevista ongelmista kasvaa. Merkitykseltään kaikkein kauaskantoisimpiin kysymyksiin, kuten ilmastonmuutokseen, väestönkehitykseen, luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen ja ympäristön elinkelpoisena säilyttämiseen vaikuttaminen edellyttää mahdollisimman laajaa yhteistyötä ja nopeita toimia. Pariisin ilmastopöytäkirja ja kestävä kehityksen tavoitteet määrittelevä Agenda2030 antavat perusteet lähivuosien kansainväliselle yhteistyölle ja Suomen toiminnalle. Äärimmäinen köyhyys maailmassa on vähentynyt, mutta silti sen osuus on huomattava. Erityisesti huomio kohdistuu Saharan eteläpuoliseen Afrikkaan.

Sitoutuminen universaaleihin ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioon on heikentynyt. Kansainväliset yhteistyörakenteet ml. YK-järjestelmä kärsivät erilaisista vastakkainasetteluista. Sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden puolustaminen ja kehittäminen uusia tarpeita vastaaviksi on entistä vaikeampaa jakolinjojen vuoksi. Myös Maailman kauppajärjestö (WTO) ja monenvälinen kauppajärjestelmä ovat suurten haasteiden edessä. Nouseva protektionismi ja kriittinen suhteutuminen monenväliseen kauppapolitiikkaan ovat vaikeuttaneet WTO:n toimintaa.

Euroopan unioni on Suomen ulkosuhteiden tärkein viitekehys ja vaikutuskanava sekä turvallisuusyhteisö. Sekä Euroopan että Yhdysvaltojen globaali vaikutusvalta muuttuu maailman moninapaistuesssa. Afrikan merkitys EU:n naapurina ja strategisena kumppanina kasvaa. Vaurastunut Kiina pyrkii lisäämään kansainvälistä painoarvoaan monin eri tavoin. Muutkin valtiot, kuten Venäjä, hakevat merkittävämpää asemaa, mikä heijastuu myös Itämeren turvallisuustilanteeseen. Arktisen alueen geopolitiikka, ympäristöllinen ja taloudellinen merkitys kasvaa. Pohjoismaat ovat edelleen Suomen lähimmät yhteistyökumppanit. Turvallisuusyhteistyö Pohjoismaiden kanssa on viime vuosina kehittynyt Itämeren alueen jännittyneisyyden vuoksi.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet v. 2020 ovat:

- Ulkoasiainhallinto edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia
- Ulkoasiainhallinto edistää Agenda2030:n toimeenpanoa ja toimii ilmastonmuutoksen torjumiseksi
- Ulkoasiainhallinto edistää sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää
- Ulkoasiainhallinto työskentelee ihmisoikeuksien, tasa-arvon, demokratian ja oikeusvaltiokehityksen vahvistamiseksi
- Ulkoasiainhallinto edistää Suomen kasvua tukevia avoimia taloussuhteita ja tukee suomalaisyritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan ja arvoketjuihin.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Hallinnonalan linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa. Ministeriö on vahvistanut tätä koskevan toiminnallisen tasa-arvon linjauksen. Naisten osuus johdotason tehtävissä oli 50 % vuonna 2018. Tavoitteena on naisten ja miesten tasapuolinen sijoittuminen eri tehtäviin.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on ihmisoikeusperustaista. Sen keskeisenä tavoitteena on edistää systemaattisesti sukupuolten tasa-arvoa sekä tyttöjen ja naisten oikeuksien toteutumista. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 "Naiset, rauha ja turvallisuus" kansallisen toimintaohjelman toimeenpanossa kiinnitetään huomiota naisten aseman vahvistamiseen ja osallistumiseen konfliktien ehkäisyyn, ratkaisemiseen ja rauhanrakentamiseen.

Kehitysyhteistyön päämääränä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen sekä ihmisoikeuksien toteutuminen. Tyttöjen ja naisten oikeudet ovat Suomen kehityspolitiikan tärkeä painopiste. Tämä näkyy muun muassa Suomen YK- ja kansalaisjärjestöjen rahoituksessa ja maaohjelmissa. Sukupuolinäkökulman vahvistamiseksi kehitysyhteistyössä Suomi tavoittelee vaihteittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 % sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä.

Kestävä kehitys

Ulkoministeriö toteuttaa valtioneuvoston kestävä kehityksen selontekoa hallinnonalallaan erityisesti Suomen globaalien vastuun osalta. Suomen ulkopolitiikka kokonaisuudessaan edistää kestävä kehitystä ja toiminnan johdonmukaisuutta parannetaan kaikkien hallinnonalojen kesken. Kehityspolitiikan perustana on Agenda2030 ja sillä tuetaan kehittyvien maiden kykyä saavuttaa kestävä kehityksen tavoitteet tuoden myös esille Suomen kokemuksia ja käytänteitä. Siten koko Suomen kehitysyhteistyöbudjetti (momentti 24.30.66) 685,3 milj. euroa tukee kestävä kehityksen tavoitteita. Lisäksi ulkoministeriö toimii aktiivisesti Agenda2030:n tavoitteiden saavuttamiseksi myös mm. kaupapoliittisen keinoin sekä edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa ja sopeutumista ilmastonmuutokseen kaikilla ulko- ja turvallisuuspolitiikan sektoreilla. Ulkoministeriö toimii omassa kehityspolitiikassaan ja EU-vaikuttamisessaan niin, että kehitysmaiden kestävä kehityksen investointeihin saadaan mukaan yksityistä rahoitusta ja yrityksiä. Ulkoministeriö tukee kestävä kehityksen edellytyksiä myös siviilikriisinhallinnan, rauhanrakentamisen ja -välityksen keinoin.

Ulkoministeriön hallinnonalalla edistetään vuoden 2020 talousarvioesityksessä hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi -tavoitetta globaalisti yhteensä arviolta noin 361,2 milj. eurolla. Kehitysyhteistyöhankkeita, joiden osa- tai päätavoitteena on ruokaturva, veden ja energian saatavuus sekä luonnonvarojen kestävä käyttö, tuetaan arviolta 219,3 milj. eurolla kehitysyhteistyövaroista. Ulkoministeriö edistää myös ilmastopimuksen toimeenpanoa ja osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön, jolla rajoitetaan ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista. Kehitysyhteistyön finanssisijoituksista tuetaan 129,7 milj. eurolla YK:n kestävä kehitystä tavoitteita tukevia hankkeita ja ohjelmia. Finnfundin pääoman korotuksesta 10 milj. eurolla tuetaan ilmastohankkeita arviolta 6,5 milj. eurolla. Ulkoministeriö työskentelee myös tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi. Vuonna 2020 tuetaan kestävä kehityksen innovaatioita tukemalla YK:n teknologiainnovaatioiden laboratoriota 2,5 milj. eurolla. Lisäksi tuetaan pääluokkaan osoitettua muista määrärahoista muita hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi -tavoitetta tukevia hankkeita yhteensä 3,2 milj. eurolla, joista musta hiili -hankkeita 1,8 milj. eurolla.

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2019	2020
		varsinainen	2020
		talousarvio	esitys
24.30.50	<i>Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle</i>		
	— kehitysyhteistyövaltuus	168,19	168,19
	— kehitysyhteistyövaltuus	100,00	100,00
24.30.66	<i>Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— kehitysyhteistyövaltuus	416,35	460,80
24.30.67	<i>Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)</i>		
	— kehitysyhteistyövaltuus	-	1,50
24.30.89	<i>Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)</i>		
	— kehitysyhteistyövaltuus	130,00	129,73

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2018—2020

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 € %	
01. Ulkoasiainhallinto	249 473	263 162	259 871	-3 291	-1
01. Ulkoasiainhallinnon toimintame- not (siirtomääräraha 2 v)	222 562	225 276	234 205	8 929	4
20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiin- teistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)	982	952	2 285	1 333	140
21. Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomää- räraha 2 v)	1 155	3 305	2 005	-1 300	-39
29. Ulkoministeriön hallinnonalan ar- vonlisäveromenot (arviomäärära- ha)	11 254	16 059	13 376	-2 683	-17
74. Talonrakennukset (siirtomäärära- ha 3 v)	13 520	17 570	8 000	-9 570	-54
10. Kriisinhallinta	72 853	66 528	73 665	7 137	11
20. Suomalaisen kriisinhallintajouk- kojen ylläpitomenot (siirtomäärä- raha 2 v)	57 999	51 168	53 080	1 912	4
21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä määrära- ha)	14 854	15 360	19 585	4 225	28
22. Rauhanvälitys (kiinteä määrära- ha)	—	—	1 000	1 000	0
30. Kansainvälinen kehitysyhteis- työ	703 441	723 759	833 831	110 072	15
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	—	0	—	—	0
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	563 441	583 759	691 101	107 342	18
67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)	—	—	3 000	3 000	0
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottami- nen (siirtomääräraha 3 v)	10 000	10 000	10 000	—	0
89. Kehitysyhteistyön finanssisijoi- tukset (siirtomääräraha 3 v)	130 000	130 000	129 730	-270	0
90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	89 868	82 146	93 048	10 902	13
50. Eräät valtionavut (kiinteä määrä- raha)	1 339	1 541	1 341	-200	-13
51. Hädänalaisten avustaminen (arvi- omääräraha)	26	45	45	—	0
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoituso- suudet (siirtomääräraha 2 v)	83 931	76 060	87 662	11 602	15

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
(67.) Kansainvälisen ilmastopimuk- sen alaisen yhteistyön menot (kiinteä määräraha)	100	100	—	-100	-100
68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	1 800	3 400	3 000	-400	-12
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	2 672	1 000	1 000	—	0
Yhteensä	1 115 635	1 135 595	1 260 415	124 820	11
Henkilöstön kokonaismäärä ¹⁾	1 414	1 472	1 407		

¹⁾ Hallinnonalalla arvioidaan olevan lisäksi sotilaalliseen kriisinhallintaan palkattua henkilöstöä v. 2020 enintään n. 500 henkilötyövuotta, siviilikriisinhallintaan palkattua henkilöstöä n. 150 asiantuntijaa ja ulkomaanedustuksen toimipisteisiin asemamaasta palkattua henkilöstöä v. 2020 n. 940 henkilöä.

01. Ulkoasiainhallinto

Selvitysosa: Ulkoasiainhallinto palvelee koko valtionhallintoa, kansalaisia, yrityksiä, järjestöjä, mediaa ja muita yhteistyökumppaneita. Ulkoasiainhallinnon toiminta nojaa kattavaan edustustoverkkoon. Muuttuva ympäristö vaatii ulkoasiainhallinnolta ennakoitua, seuranta- ja analyysia, viestintää ja resurssien joustavaa käyttöä. Ulkoasiainhallinnon keskeinen vaikuttamisen väline on tehokas kahden- ja monenvälinen diplomatia eri tasoilla. Ulkoasiainhallinto kiinnittää toiminnassaan enenevästi huomiota tiedolla johtamiseen ja digitalisaation hyödyntämiseen.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian ja tasa-arvon edistämiseen kaikessa toiminnassa. Ulkoasiainhallinto asettaa vuodelle 2020 seuraavat alustavat tulostavoitteet, jotka tukevat pääluokan perusteluissa asetettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita:

— Edistämme YK:n kestävä kehityksen Agenda2030:n ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita monenkeskisesti, osana Euroopan unionia ja kahdenvälisesti

— Tavoitteena on yhtenäinen, vahva ja toimintakykyinen EU, joka keskittyy kasvuun ja turvallisuuteen; konkreettisia tuloksia tavoitellaan sisämarkkinoita syventämällä, monenvälistä sääntöpohjaista kauppaa edistämällä, EU:n ulkoista toimintaa ja turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa vahvistamalla sekä muuttoliikkeen hallinnalla

— Vahvistamme monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää ja yhteistyötä sekä toimimme kansainvälisen oikeuden, demokratian ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi. Naisten ja tyttöjen oikeuksien edistäminen on keskeinen tavoite

— Toimimme YK:n aseman ja toimintakyvyn vahvistamiseksi ja edistämme Suomen jäsenyyttä YK:n ihmisoikeusneuvostossa vuosina 2022 - 2024

— Osallistumme konfliktinestoon ja rauhanvälitykseen ja -rakennukseen ja edistämme Suomen osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan. Vahvistamme jatkumoa pitkittyneiden kriisien hoitamisessa yhteensovittamalla rauhanrakentamisen, humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön

— Jatkamme kumppanuuteen perustuvaa laaja-alaista Nato-yhteistyötä ja edistämme EU:n ja Naton välistä yhteistyötä yhteisiin turvallisuusuuhkiin vastaamiseksi

— Edistämme kansainvälistä yhteistyötä monipuolistuviin turvallisuusuuhkiin varautumisessa, ml. hybridi- ja kybervaikuttaminen ja terrorismin torjunta

- Vaikutamme EU:n kauppasuhteiden kehittämiseen ja kauppasopimusten toimeenpanoon talouskasvun ja työllisyyden tukemiseksi. Edistämme Suomen vientiä vaikuttamalla liiketoimintaympäristöihin sekä tukemalla suomalaisyritysten osallistumista kansainvälisiin arvoketjuihin
- Vahvistamme ja parannamme Team Finland toimijoiden yhteistyötä tavoitteena asiakastyytyväisyyden ja toiminnan vaikuttavuuden nostaminen. Tavoitteena on TF-verkoston resurssien vahvistaminen
- Jatkamme suhteiden monipuolistamista, syventämistä ja maantieteellistä laajentamista Afrikan maiden kanssa. Toiminnan johdonmukaisuuteen kiinnitetään lisääntyvää huomiota
- Edistämme arktisen alueen vakautta ja turvallisuutta sekä vahvistamme EU:n arktista politiikkaa
- Edistämme pohjoismaista yhteistyötä ja syvennämme ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä Ruotsin kanssa. Edistämme Itämeren alueen turvallisuuspoliittista vakautta ja Itämeri-yhteistyötä yhteistyössä alueen maiden kanssa
- Edistämme poliittista ja taloudellista yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa panostaen erityisesti vaikuttamistyöhön. Vaikutamme sekä kahdenvälisesti että EU:n kautta transatlanttisten kauppaa- ja investointisuhteiden parantamiseksi
- Pidämme yllä toimivia suhteita Venäjään EU:n yhteisten politiikkalinjausten puitteissa. Venäjään kohdistuvista rajoittavista toimista pidetään kiinni, kunnes edellytykset niiden poistamiseen täyttyvät. Keskeistä on myötävaikuttaa Ukrainan konfliktin ratkaisuedellytyksiin
- Kehitämme yhteistyötä ja tiivistämme suhteita Kiinan kanssa sekä tuemme EU:n tavoitteita kehittää EU:n ja Kiinan kauppaa- ja investointisuhteita. Vaikutamme sekä kahdenvälisesti että EU:n kautta suomalaisten yritysten markkinoillepääsyn ja toimintaedellytysten parantamiseen Kiinan markkinoilla
- Vahvistamme vastuullamme olevien maahantuloasioiden käsittelyä ministeriössä ja edustustoissa, erityisesti liittyen työperäiseen maahanmuuttoon
- Kasvatamme Suomen kansainvälistä vaikuttavuutta ja Suomen ja suomalaisen osaamisen kiinnostavuutta suunnitelmallisella maakuvatyöllä sekä lisäämme pohjoismaista yhteistyötä arvopohjaisen yhteisen brändin vahvistamiseksi.

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 234 205 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen
- 2) Suomeen suuntautuvien ministerivierailujen menojen ja niihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

Selvitysosa:

Ulkoasiainhallinnon toimintamenot vuonna 2020 (euroa)

Ministeriö	74 838 000
Toimintamenot	15 540 000
Henkilöstömenot	59 298 000
Edustustot, 89 toimipistettä¹⁾	142 687 000
Toimintamenot	70 211 000
Henkilöstömenot	72 476 000

Hallinnonalan toimialavastaavat menot	16 680 000
Tietohallinto	14 000 000
Kiinteistöhallinto	880 000
Turvallisuus	1 800 000
Yhteensä	234 205 000

¹⁾ Toimipisteiden lukumäärä alueittain: Eurooppa 30, Itä 7, Aasia ja Amerikka 27, Afrikka ja Lähi-itä 20 ja pysyvät ja erityisedustustot 5 toimipistettä.

Edustustojen henkilöstömenoissa on esitetty lähetetyn henkilökunnan peruspalkkojen lisäksi seuraavat ulkomaan edustautumisen korvaukset: paikallis-, puoliso- ja lapsikorvaus, olosuhdekorvaus, lasten koulutus- ja päivähoitokorvaukset, hautajais-, kotiloma- ja tapaamismatkat, lähetetyn henkilöstön terveydenhuoltoon liittyvät korvaukset, varustamiskorvaus, sekä muuttokorvaus. Paikalta palkatun henkilöstön henkilöstömenot sisältyvät edustustojen toimintamenoihin.

Hallinnonalan yhteisillä menoilla katetaan vuoden mittaan ko. toimialojen menoja sekä ministeriössä että edustustoisissa.

Hallinnonalan julkisoikeudellisista suoritteista saamat tulot kertyvät pääasiassa edustustoista saatavista passi- ja oleskelulupatuloista ja ne esitetään osana edustustojen nettobudjetoituja toimintamenoja.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2018 toteutuma	2019 ennakoitu	2020 tavoite
Henkilötyövuodet	2 331	2 406	2 344
— Ulkoministeriö	877	869	833
— Ulkomaanedustus	537	603	571
— Paikallisesti palkatut	917	934	940
Työtyytyväisyysindeksi	3,6	3,7	3,7
Eläköitymisikä	65,7	66	66
Sairauspoissaolot, pv/htv	5,8	5,0	5,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	234 694	237 609	247 277
Bruttotulot	12 925	12 333	13 072
Nettomenot	221 764	225 276	234 205
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	27 403		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	28 201		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	6 194	6 439	6 416
— suoritteiden myyntituotot mom. 12.24.99 (viisumien käsittelymaksut)	27 473	27 249	32 215
Tuotot yhteensä	33 667	33 688	38 631
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	11 670	10 968	12 200
— osuus yhteiskustannuksista	15 118	14 972	15 433
Kustannukset yhteensä	26 788	25 940	27 633
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	6 879	7 748	10 998
Kustannusvastaavuus, %	126	130	140

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon nettobudjetoitavina tuloina ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuista annetun asetuksen (377/2014) mukaiset tulot sekä edustustojen pankkitilien korkotulot. Vuodesta 2015 lähtien viisumien käsittelymaksut on bruttobudjetoitu momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Edustustoverkon nykyvahvuuden säilyttäminen (HO 2019)	4 000
Edustustoverkon vahvistaminen; edustuston uudelleen avaaminen Manilaan, Filippiineille (HO 2019)	1 000
Elintarvikeviennin erityisasiantuntijat edustustoverkossa (3 htv)	-1 000
Erityisasiantuntija Suomen Moskovan suurlähetystössä (siirto momentille 26.01.01)	-191
Finland Promotion Board (siirto momentilta 23.01.01)	100
ILO:n hallintoneuvoston jäsenyys; erityisasiantuntija Suomen pysyvässä edustustossa Genevessä (siirto momentille 32.01.01)	-88
Kansallinen viisumijärjestelmä; tuottavuushyöty 2020 - 2023	-200
Kiinan paikkariippumaton viisumikäsittely -pilotti	-410
Konsulipalvelujen asiakaspalvelutehtävien tuottaminen Häätäkeskuslaitoksessa (siirto momentilta 26.30.02)	289
Laitonta maahantuloa koskeva viestintä	-150
Lisääntyneestä turvapaikanhakijamäärästä aiheutuvat menot (erityisesti perheen yhdistämiset)	-34
Maahanmuuton erityisasiantuntija Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa (siirto momentille 26.01.01)	-56
Maahantuloasioiden käsittelyn vahvistaminen edustustoissa ja ministeriössä (HO 2019)	2 500
Opetussektorin erityisasiantuntija Suomen suurlähetystössä Kiovassa (siirto momentille 24.30.66)	-137
Pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntija Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa (siirto momentille 26.30.01)	-69
Team Finland Knowledge -asiantuntijat edustustoverkossa (siirto momentille 29.40.20)	-446
Team Finland Knowledge -asiantuntijat edustustoverkossa (siirto momentilta 29.20.21)	123
Team Finland Knowledge -asiantuntijat edustustoverkossa (siirto momentilta 29.40.50)	674
Team Finland Knowledge -asiantuntijat edustustoverkossa (siirto momentilta 29.40.55)	338
Tietoturva (1 htv)	75
Tietoturvallisuus ja muut henkilöstökulut (HO 2019)	2 400

Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-71
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-983
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	1 500
Palkkausten tarkistukset	-242
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	361
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-40
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-314
Yhteensä	8 929

2020 talousarvio	234 205 000
2019 talousarvio	225 276 000
2018 tilinpäätös	222 562 000

20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 285 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenojen maksamiseen
- 2) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen investointimenojen maksamiseen rakennus- ja korjaushankkeissa.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa: Ulkomailla sijaitsevat valtion omistamat tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöt ovat Villa Lante ja asunto Roomassa, Suomen Ranskan instituutti Pariisissa, Pohjoismaiden paviljonki (kolmasosa) ja Suomen Aalto-paviljonki Venetsian biennaalialueella sekä Suomen Ateenan instituutti asuntoloineen. Kiinteistöt on vuokrattu suomalaisille tiede- ja kulttuurisäätiöille niiden toimintaan ulkomailla.

Instituuttikiinteistöistä saatavat vuokratulot on budjetoitu momentille 12.24.20.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ateenan asuntolan peruskorjaus	37
Ateenan instituutin peruskorjaus	36
Venetsian Pohjoismaiden paviljongin peruskorjaus	1 009
Villa Lanten peruskorjaus	225
Vuokramuutokset	26
Yhteensä	1 333

2020 talousarvio	2 285 000
2019 talousarvio	952 000
2018 tilinpäätös	982 000

21. Ulkoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 005 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen.

Selvitysosa: Momentille on koottu hallinnonalan tuottavuustoimenpiteistä aiheutuneita säästöjä vastaavat määrärahat.

Vuonna 2020 määrärahat käytetään uuteen kansalliseen viisumijärjestelmään.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Uusi kansallinen viisumijärjestelmä; siirto mom. 28.70.20	-1 300
Yhteensä	-1 300
2020 talousarvio	2 005 000
2019 talousarvio	3 305 000
2018 tilinpäätös	1 155 000

29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 376 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Arvonlisäverolain mukaan ministeriöiden kehitysyhteistyötä varten kotimaasta ostamat palvelut ovat arvonlisäverollisia. Jotta arvonlisäverolla ei rasiteta Suomen kehitysyhteistyötä, arvonlisäveromenot budjetoidaan erikseen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-2 683
Yhteensä	-2 683

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	13 376 000
2019 talousarvio	16 059 000
2018 tilinpäätös	11 253 887

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeiden menojen maksamiseen
- 2) valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kiinteistöjen korjausvelan vähentäminen ja kiinteistöjen arvon säilyttäminen; määrärahojen sitominen tasearvoon	3 000
Suomen Moskovan suurlähetystökiinteistön perusparannus	-4 300
Suomen Pekingin suurlähetystön kanslian väistötilat	-7 000
Vuoden 2019 välttämättömät korjaustarpeet	-1 270
Yhteensä	-9 570
2020 talousarvio	8 000 000
2019 talousarvio	17 570 000
2018 tilinpäätös	13 520 000

10. Kriisinhallinta

Selvitysosa: Hallitusohjelman mukaisesti konfliktinesto, rauhanvälitys ja -rakennus ovat Suomen ulkopoliittikan vahvistuva painopiste. Hallitusohjelman ja ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon painopisteiden mukaisesti Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan. Kriisinhallinnassa painotetaan kokonaisvaltaisuutta niin sotilaallisen kuin siviilikriisinhallinnan roolia. Osallistumisella kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan vahvistetaan myös kansallista suorituskykyä ja valmiuksia. Sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin palkattua henkilöstöä arvioidaan v. 2020 olevan enimmillään n. 500 henkilötyövuotta. Siviilikriisinhallintaan arvioidaan palkattavan v. 2020 n. 150 asiantuntijaa.

Sotilaallisen kriisinhallintaosallistumisen alueelliset painopisteet ovat Libanonissa (UNIFIL), Irakissa (Operation Inherent Resolve, OIR) ja Afganistanissa (Resolute Support, RS), mutta Suomi osallistuu myös muilla alueilla oleviin operaatioihin mm. Kosovossa ja Afrikassa. Suomi osallistuu Saksan johtamaan EU:n taisteluosastojen valmiusvuoroon v. 2020 jälkimmäisellä puoliskolla. Suomen toiminnassa korostuu kriisialueiden omien turvallisuusrakenteiden ja oikeusvaltiokehityksen tukeminen ja turvallisuustoimijoiden kouluttaminen. Operaatio-osallistumisen ohella panostetaan myös kriisinhallinnan koulutusosaamisen viemiseen tavoitteena vahvistaa kehittyvien maiden omaa kriisinhallintakykyä, ml. Afrikassa.

Siviilikriisinhallinnassa osallistumisen alueelliset painopisteet ovat Ukrainassa, Irakissa, Kosovossa ja Georgiassa. YK:n rauhanturvaoperaatioihin osallistutaan n. 20 poliisilla. Suomen osallistuminen keskitetään niihin ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kannalta merkittäviin operaatioihin, joissa Suomen panoksella voidaan saavuttaa erityistä lisäarvoa ja vaikuttavuutta. Suurin osa Suomen siviilikriisinhallintaosallistumisesta suuntautuu Euroopan unionin operaatioihin. Uusi avaus siviilikriisinhallinnassa on Suomen osallistuminen ISILin vastaisen koalition poliisikoulutukseen.

Rauhanvälityksessä laajennetaan suomalaista osallistumista YK:n ja muihin rauhanvälitys- ja dialogiprosesseihin. Toimintaa kehitetään Suomen vahvuuksien pohjalta. Tavoitteena on vahvistaa suomalaisten rauhanvälitystoimijoiden verkostomaista toimintatapaa. Suomi edistää YK:n turvallisuusneuvoston Naiset, rauha ja turvallisuus 1325-päätöslauselman mukaisesti naisten osallistumista rauhanneuvotteluihin ja rauhanrakentamiseen painottaen naisten ja tyttöjen oikeuksia.

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 53 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitettujen kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapa-turvavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin
- 3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuvien siirtomenojen mak-samiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen
- 4) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu, ta-loudellisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen
- 5) kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	4 710 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 910 000
05.	Yhteiset menot	10 219 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	6 881 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdolli-siin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	3 656 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 133 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	14 827 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	460 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	1 160 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	7 610 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	514 000
Yhteensä		53 080 000

Selvitysosa: Operaatioiden määrärahat on mitoitettu Suomen kriisinhallintajoukkojen vahvuuksien ja tehtävävaatimusten mukaisesti ottaen huomioon ne kriisinhallintaoperaatiot, joihin Suomi suunnittelee osallistuvansa v. 2020. Näissä operaatioissa toimivan henkilöstön määrän arvioidaan v. 2020 olevan enimmillään n. 500 henkilötyövuotta.

Pääosa momentin määrärahoista siirretään puolustusvoimien käyttöön. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot budjetoidaan puolustusministeriön pääluokkaan momentille 27.30.20.

YK:n maksamat palkkausmenokorvaukset on budjetoitu momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	4 710
EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	-1 391
Irakin koulutusoperaation menot	-711
Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	-398
Muiden käyttösuunnitelmakohtien muutokset	180
Resolute Support -operaatio, Afganistan	-379

Suomen Kosovon kriisinhallintajoukkojen menot (KFOR-operaatio)	-75
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-24
Yhteensä	1 912

2020 talousarvio	53 080 000
2019 talousarvio	51 168 000
2018 tilinpäätös	57 999 000

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 19 585 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien menojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen

2) vaalitarkkailijatoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

3) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen

4) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen

5) siviilikriisinhallintaa rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Siviilikriisinhallinta	19 335 000
02.	Vaalitarkkailijat	250 000
Yhteensä		19 585 000

Selvitysosa: Suomi on osallistunut siviilikriisinhallintaan viime vuosina 100—150 asiantuntijan vuotuisella vahvuudella. Hallitusohjelman mukaisella määrärahasolla Suomi pystyy vuosittain lähettämään operaatioihin n. 150 asiantuntijaa.

Pääosa momentin määrärahoista siirretään sisäministeriön käyttöön. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet budjetoidaan sisäministeriön pääluokkaan momentille 26.01.04.

Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Järjestöiltä saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ISIL:n vastainen koalitio	625
Rauhanvälitys (siirto momentille 24.10.22)	-500
Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirto momentille 26.01.04)	-400
Siviilikriisinhallinnan vahvistaminen (HO 2019)	4 500
Yhteensä	4 225

2020 talousarvio	19 585 000
2019 talousarvio	15 360 000
2018 tilinpäätös	14 854 444

22. Rauhanvälitys (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sellaisen rauhanvälittämistoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu
- 2) rauhanvälitystä tukeviin kahdenvälisiin ja monenkeskisiin hankkeisiin
- 3) kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin
- 5) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Rauhanvälitys on osa kokonaisvaltaista kriisinhallintaa. Suomen tavoitteena on edistää rauhanvälitystä aktiivisesti ja johdonmukaisesti. Suomi tukee rauhanvälitykseen liittyviä vuoropuheluprosesseja, edistää käynnissä olevien konfliktien ratkaisua sekä vahvistaa rauhanvälitystoimintaa ja rauhanvälityskapasiteettia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Rauhanvälityksen vahvistaminen (HO 2019)	500
Siirto momentilta 24.01.21	500
Yhteensä	1 000

2020 talousarvio	1 000 000
------------------	-----------

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

Selvitysosa: Suomen kansainvälisen kehitysyhteistyön keskeisimpänä päämääränä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen, köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen sekä ihmisoikeuksien toteutuminen. Turvalliset elinolot, ihmisoikeudet ja ihmisten mahdollisuus vaikuttaa asioihinsa, riittävä toimeentulo ja hyvä elinympäristö vahvistavat myös kansainvälistä turvallisuutta, taloutta ja ympäristöä.

Kehityspolitiikan perustana on kestävä kehitys toimintaohjelma Agenda2030, joka antaa puitteet kaikkien maiden toiminnalle kestävä kehityksen aikaansaamiseksi. Suomi tukee kehitysmaita kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa sekä edistää globaalissa toimintaympäristössä tarvittavia muutoksia.

Kehitysyhteistyötä tehdään pitkäjänteisesti Suomen painopistealueilla:

— naisten ja tyttöjen oikeudet ja aseman vahvistuminen. Tyttöjen ja naisten oikeudet ovat Suomen kehityspolitiikan tärkein painopiste. Tämä näkyy muun muassa Suomen YK- ja kansalaisjärjestöjen rahoituksessa ja maaohjelmissa

— kehitysmaiden talouksien kehittyminen työpaikkojen, elinkeinojen ja hyvinvoinnin lisäämiseksi. Vuoteen 2030 mennessä 15—24 -vuotiaiden osuus maailman väestöstä kasvaa 7 %. Kasvu on nopeinta kehitysmaissa. Suunnan ratkaisee se, löytyykö nuorille toimeentuloa. Suomi osoittaa varoja kehitysmaiden investointien tukemiseen Finnfundin ja muiden kanavien kautta

— yhteiskuntien demokraattisuus ja toimintakyvyn vahvistuminen, ml. verotuskyky ja laadukas koulutus. Kansanvalta, ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä avoin ja toimiva julkinen hallinto, veronkantokyky ja julkiset palvelut, hyvä oikeusjärjestelmä, riippumaton media ja vapaa kansalaisyhteiskunta ovat edellytyksiä kehitykselle ja rauhalle. Suomi kohdistaa rahoitusta kehitysmaiden verotuskyvyn ja talousosaamisen kehittämiseen. Suomi vahvistaa tukeaan oppimisen kriisin ratkaisemiseen kehitysmaissa

— Ilmastonmuutoksen torjunta ja siihen sopeutuminen, sekä ruokaturvan, veden ja uusiutuvan energian saatavuuden parantuminen sekä luonnonvarojen kestävä käyttö, mukaan lukien metsät. Kehitysmaissa ilmastonmuutos on kohtalon kysymys. Suomi lisää ilmatorahoitusta osana kehitysrahoitusta ottaen huomioon osuutensa Pariisin ilmatorahotusvastuusta. Pyrkimyksenä on ohjata puolet ilmatorahoituksesta sopeutumiseen muun muassa kansainvälisten rahastojen ja kansalaisjärjestöjen kautta. Investointi- ja lainamuotoinen tuki painottuu ilmastotoimiin.

Kehitysyhteistyön maantieteellinen painopiste on Afrikka. Kehitysyhteistyön lisärahoitus kohdennetaan edellä mainituille painopistealueille. Nostetaan tehokkaiksi ja tuloksellisiksi todettujen YK-järjestöjen ja muun monenkeskisen kehitysyhteistyön rahoitusta Suomen painopistealueisiin keskittyen. Kansalaisjärjestöille suunnattua kehitysyhteistyörahoitusta nostetaan. Vahvistetaan ulkoministeriön hallinnollisia resursseja.

Vuoden 2020 kehitysyhteistyömäärärahojen tasoksi arvioidaan tässä talousarvioesityksessä noin 0,42 % bruttokansantulosta. Varsinaisen kehitysyhteistyön lisäksi jatketaan kestävä kehityksen mukaisten kehitysmaainvestointien tukemista finanssisijoitusten ja lainojen avulla. Näitä varoja käytetään erityisesti ilmastotoimien rahoitukseen YK:n ilmastopimuksen mukaisesti. Hallitus tähtää pitkällä aikavälillä YK-sitoumuksen mukaiseen tavoitteeseen käyttäen 0,7 % bruttokansantulosta (BKTL) kehitysyhteistyöhön sekä 0,2 % BKTL:sta tukena vähiten kehittyneille maille.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Kehitysyhteistyön ja -politiikan toimeenpano kohdentuu Suomen kehityspolitiikan arvojen ja periaatteiden sekä painopistealueiden edistämiseen. Suomen kehityspolitiikka on ihmisoikeusperustaista. Sukupuolinäkökulman vahvistamiseksi kehitysyhteistyössä Suomi tavoittelee vaiheittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 % sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä. Suomi kiinnittää erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ja vähemmistöjen oikeuksien toteutumiseen ja osallisuuteen kehityspolitiikan valmistelussa. Kaikessa yhteistyössä edistetään aiempaa järjestelmällisemmin yhdenvertaisuutta sekä vähäpäästöistä kehitystä ja ilmastokestävyttä.

Suomi edistää kehityspolitiikkaansa entistä tavoitteellisemmin sekä kahdenvälisen että monenkeskisten kumppanien kanssa. Suomen rahallista panostusta keskitetään erityisesti niiden toimijoiden tueksi, jotka parhaiten edistävät kehityspolitiikan tavoitteita.

Kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää julkisten toimien lisäksi mittavia yksityisiä investointeja kehittyvien maiden ilmastotoimiin, tasa-arvon edistämiseen ja reilujen työpaikkojen luomiseen. Suomi toimii omassa kehityspolitiikassaan ja EU-vaikuttamisessaan niin, että kehitysmaiden kestävä kehityksen investointeihin saadaan mukaan yksityistä rahoitusta ja yrityksiä.

Tuotokset ja laadunhallinta

— Uudet rahoituspäätökset ja kansainvälinen vaikuttamistyö kohdistetaan hallitusohjelman antamien suuntaviivojen mukaisesti. Suomen maa- ja aluekohtaisessa toiminnassa otetaan myös huomioon maiden omat kehityssuunnitelmat ja -tavoitteet, tuen tarve sekä Suomen vahvuusalueet

— humanitaarisiin tarpeisiin reagoidaan nopeasti ja rahoitus kohdennetaan sinne, missä tarve on suurin. Humanitaarisen avun tasoa nostetaan hallituskauden aikana. Suomi pyrkii varmistamaan, että humanitaariset toimijat ottavat haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset paremmin huomioon. Pitkittyneiden kriisien hoitaminen edellyttää rauhanrakentamisen, humanitaarisen avun ja kehitysyhteistyön yhteensovittamista

— jatketaan yksityisen sektorin kehitysrahoitusinstrumentteja ja kehitysmaihin kohdistuvaa investointirahoitusta. Tuetaan suomalaisten yritysten osallistumismahdollisuuksia tukemalla niiden kestävästä kehitystä edistävää kaupallista yhteistyötä kehitysmaiden kanssa. Velvoitetaan kehitysyhteistyövaroin tuettavat yritykset noudattamaan verovastuullisuuden ja avoimuuden kriteereitä sekä edistämään ihmisoikeuksia sekä Suomen kehityspolitiikan tavoitteita. Kehitysyhteistyörahoituksella vastataan Suomen kansainvälisiin ilmatorahoitussitoumuksiin. Toiminnassa tähdätään ilmastomuutoksen hillintään, samoin kuin siihen sopeutumisen ja varautumisen tukemiseen.

Toiminnallinen tehokkuus

— Vahvistetaan kehitysyhteistyön tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta, tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa sekä riskien hallintaa, tulosten ja vaikutusten mittaamista, raportointia ja arviointia mm. ottamalla käyttöön kehitysyhteistyön toimintatapauudistuksen tuottamat käytännöt

— suomalaisen kansalaisyhteiskunnan toimintaa kehitysmaiden kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseksi suunnataan ensisijaisesti monivuotisiin ohjelmiin. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä tuetaan.

Kehitysyhteistyölle annettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut

	2018 toteutuma ¹⁾	2019 ennakoitu	2020 tavoite
Suomen kehityspolitiikan painopisteiden osuus kehitysyhteistyön rahoituspäätöksistä ja vaikuttamissuunnitelmien tavoitteista (%)	89	90	90
Humanitaarisen avun osuus kehitysyhteistyöstä (%)	10	8	8
Ilmastokestävyyttä edistävän kehitysyhteistyön arvo (milj. euroa)	144	165	201
Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävän kehitysyhteistyön osuus (%)	38	38	40
Kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin ja kehitysyhteistyölainoihin kohdennettu osuus kehitysyhteistyöstä (milj. euroa)	140	140	140
Vähiten kehittyneisiin maihin (LDC) kohdennettujen maksatusten osuus BKTL:sta (%)	0,11	0,15	0,15

¹⁾ Vuoden 2018 toteutuma on laskettu ennakkotietojen mukaan.

Julkisen kehitysavun määrärahat ja maksatukset (milj. euroa) sekä maksatusten %-osuus BKTL:sta

	2012	2013	2014	2015	2016	2018	2018 ¹⁾	2019
Määrärahat yhteensä	1 124,0	1 173,1	1 171,6	1 016,4	817,7	881,2	886,3	988,7
Maksatukset	1 026,7	1 081,1	1 232,0	1 161,0	955,7	961,4	832,8	
%-osuus BKTL:sta	0,51	0,53	0,59	0,55	0,44	0,42	0,36	

¹⁾ Vuoden 2018 maksatukset ja BKTL-osuus ovat ennakkotietoja.

Valtion kehitysyhteistyöhön kohdistettavat määrärahat vuonna 2020 hallinnonaloittain (1 000 euroa)

Ulkoministeriön hallinnonalalla momentilla 24.30.66	681 301
Ulkoministeriön hallinnonalan muilla momenteilla	120 957
Sisäministeriön hallinnonalalla	50 888
Valtiovarainministeriön hallinnonalalla	132 106
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla	7 199
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla	183,9
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla	1 306
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla	39 402
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalalla	2 554
Ympäristöministeriön hallinnonalalla	882
Yhteensä	1 036 779

50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määrämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään aiemmat tehdyt sitoumukset mukaan lukien 168 188 000 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

2020 talousarvio	—
2019 talousarvio	—
2018 talousarvio	—

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 691 101 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kehitysyhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, maksamiseen
- 3) Finnfundin toteuttamaan eristyisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 4 milj. eurolla vuodessa
- 4) ministeriön ja Euroopan komission yhteistoimintahankkeen menojen maksamiseen
- 5) Business Finlandin hallinnoimaan BEAM-kehitysinnovaatio-ohjelmaan Suomessa toimiville yrityksille ja muille yhteisöille valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1407/2013) mukaisesti. Määrärahaa saa osana BEAM-kehitysinnovaatio-ohjelmaa käyttää myös Suomessa toimivien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä harjoittavien valtion tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja vastaavien tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin

6) kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten tai näitä vastaavien organisaatioiden rahoittamiseen niissä toimivien asiantuntijoiden menojen maksamiseksi

7) humanitaariseen apuun, johon tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä valtioneuvoston päätöksellä kyseisen maan avunpyyntöön pohjautuen. Momentin määrärahoista veloitetaan myös valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Momentin määrärahaa saa käyttää ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeen toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

Momentin määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Momentilta maksettaviin kulutus- ja investointimenoihin liittyvät arvonnäisäveromenot maksetaan hallinnonalan arvonnäisäveromomentilta 24.01.29.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	220 055 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	188 931 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	67 800 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	34 885 000
5.	Humanitaarinen apu	72 500 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 480 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1 450 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	75 300 000
9.	Korkotuki-instrumentti	25 700 000
Yhteensä		691 101 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisen yhteistoimintahankkeen menoja 5 800 000 euroa sekä Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen 4 000 000 euroa.

Valtuus

Vuoden 2020 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 460 795 000 euroa.

Selvitysosa:

Myöntö- ja sopimusvaltuuksien jakautuminen

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	217 163 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	157 260 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	17 912 000
5.	Humanitaarinen apu	9 000 000

6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	660 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäisen tarkastus	4 000 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	36 800 000
9.	Korkotuki-instrumentti	18 000 000
Yhteensä		460 795 000

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	2024—	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Kehitysyhteistyövaltuus						
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	483 967	510 673	493 730	461 898	1 051 296	3 001 563
Vuoden 2020 sitoumukset	-	119 148	103 025	100 790	137 831	460 795
Menot yhteensä	483 967	629 821	596 755	562 688	1 189 128	3 462 358

Momentilta rahoitettavat erät tilastoidaan ja raportoidaan kokonaisuudessaan Suomen julkisena kehitysapuna (Official Development Assistance, ODA) taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestölle (OECD).

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 220 055 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 217 163 000 euroa.

Merkittävä osa määrärahoista käytetään Suomen maksuosuuksiin Maailmanpankin ja alueellisten kehitysrahoituslaitosten lisärahoituksissa. Toinen kanava ovat yleisavustukset YK:lle. Käyttösuunnitelmakohdalta voidaan rahoittaa myös mainittujen toimijoiden kanssa tehtävää maailmanlaajuista teemakohtaista kehitysyhteistyötä sekä niiden jäsenmaksuja ja kumppanuusohjelmia.

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan mm. Maailmanpankkiryhmää, YK:n väestörahoitusta (UNFPA), Afrikan kehityspankkiryhmää, YK:n lastenrahastoa (UNICEF) ja YK:n tasa-arvojärjestöä (UN Women).

Suomen kehitysyhteistyö tärkeimpien monenkeskisten toimijoiden kanssa perustuu vaikuttamissuunnitelmiin, joita on laadittu kehitysyhteistyön tulohajauksen puitteiksi. Tärkeimmillä Suomen tukemilla monenkeskisillä toimijoilla on käytössään tulosperustainen toimintamalli.

2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 188 931 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 157 260 000 euroa.

Määrärahojen kohdentamisen perustana ovat maaohjelmat, jotka määrittävät yhteistyötä kumppanien kanssa. Suomi tekee kahdenvälisiä yhteistyötä seuraavien kumppanimaiden kanssa: Tansania, Mosambik, Sambia, Etiopia, Kenia, Somalia, Afganistan, Nepal ja Myanmar. Suomi tukee myös seuraavia maita ja alueita: Lähi-itä (ml. Irak, Syyria ja lähialueet), Palestiinalaisalue, Pohjois-Afrikka, Ukraina ja Keski-Aasia. Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan kumppanimaiden sektoriohjelmien yhteisrahoitusta, sektoribudjettitukea kumppanimaiden hallituksille, kehitysrahoituslaitosten ja YK-toimijoiden kanssa tehtävää maakohtaista tai alueellista temaattista kehitysyhteistyötä sekä valtio-

navustuksia suomalaisille tai kansainvälisille kansalaisjärjestöille, yrityksille, tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja säätiöille.

Määrärahoja käytetään myös edustustoissa paikallisen yhteistyön hankkeisiin.

Yhteistyön tuloksia arvioidaan hankearviointien ja maaohjelmamekanismin kautta.

3. Euroopan kehitysrahasto

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 67 800 000 euroa.

Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetaan Cotonoun sopimukseen perustuvaa EU:n sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden (AKT-maat) välistä kehitysyhteistyötä. Tuki kohdennetaan Eurooppalaisen kehityspoliittisen konsensuksen ja Cotonou-kumppanuussopimuksen linjausten mukaisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitettujen merentakaisen maiden ja alueiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Osaa varoista hallinnoi Euroopan investointipankki (EIB). Suomi toimii sisäisen rahoitussopimuksen mukaisesti EIB:n kautta takaajana AKT-maille myönnettävissä lainoissa. EKR-osuuden maksukaton lisäksi varaudutaan mahdollisiin lainatakausmaksuihin.

4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 34 885 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 17 912 000 euroa.

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan kehitysinnovaatio- ja liikekumppanuusohjelmia, humanitaarista miinanraivausta sekä YK:n alaisten järjestöjen, ohjelmien ja rahastojen ja kehitysrahoituslaitosten muita kuin tiettyyn maahan tai alueeseen liittyviä temaattisia hankkeita sekä kansainvälisten järjestöjen asiantuntijaohjelmia ja näihin liittyviä rekrytointikuluja.

Käyttösuunnitelmakohdalta myönnetään tukea korkeakouluohjelmiin sekä valtionavustuksia kansainvälisille kansalaisjärjestöille (INGOt).

5. Humanitaarinen apu

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 72 500 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 9 000 000 euroa.

Humanitaarinen apu ohjataan YK-järjestöjen, kansainvälisen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liikkeen sekä EU komission sertifioimien kotimaisten humanitaaristen avustusjärjestöjen kautta.

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan yleisavustukset keskeisille kansainvälisille humanitaarisille järjestöille, joita ovat mm. YK:n pakolaisjärjestö (UNHCR), YK:n Palestiinan pakolaisten avustusjärjestö (UNRWA), YK:n humanitaarisen avun koordinaatioyksikkö (OCHA), YK:n keskitetty hätäapurahasto (CERF) ja YK:n kansainvälinen strategia tuhojen vähentämiseksi (UNISDR). Määrärahasta rahoitetaan myös Punaisen Ristin Kansainvälistä Komiteaa (ICRC). Yleisavustusten lisäksi käyttösuunnitelmakohdalta tuetaan maakohtaisia ja alueellisia avustusoperaatioita.

Humanitaarisen avun tuloksellisuutta seurataan avustusjärjestöjen omien tuloksellisuutta arvioivien tunnuslukujen sekä vaikuttamissuunnitelmien avulla.

6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 4 480 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 660 000 euroa.

Käyttösuunnitelmakohdan määrärahaa käytetään muun muassa kehitysyhteistyön tietojärjestelmien ja muun kehitysyhteistyöhallinnon kehittämiseen sekä sitä tukevien asiantuntijapalvelujen hankkimiseen, kehitysyhteistyön henkilös-

tön koulutukseen, kehitysviestintään ja kehityskasvatukseen, kehityspoliittiseen suunnittelu- ja tutkimustoimintaan sekä asianajokuluihin ja asian selvittämisestä aiheutuviin muihin kuluihin väärinkäyttöepäilytapauksissa.

Käyttösuunnitelmakohdan määrärahoja käytetään myös vapaaehtoisrahoituksena OECD:n kehitysapukomitean ja tilastokomitean alaiseen työhön, kansainvälisen kehitysyhteistyön avoimuutta, korruption vastaista työtä ja kehitystä tukevaa politiikkajohdonmukaisuutta koskevien aloitteiden rahoittamiseen sekä Suomen Akatemian hallinnoimaan kehitystutkimukseen sekä toimialakohtaista kehittämistä tukeviin hankkeisiin.

7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 1 450 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 4 000 000 euroa.

Evaluointitoiminnan tavoitteena on tietoperustainen päätöksenteko. Kehitysyhteistyön evaluointitoimi on järjestelmällistä ja kattaa kaikki kehitysyhteistyömuodot ja rahoituskanavat. Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan kehitysyhteistyötä koskevat keskitetyt evaluoinnit ja evaluointitietokannan kehittämistä.

Kehitysyhteistyön sisäinen tarkastus vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan arvioinnista.

8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 75 300 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 36 800 000 euroa.

Kansalaisjärjestöjen kautta kanavoitavalla avulla vahvistetaan kehitysmaiden elinvoimaista, moniarvoisuuteen ja oikeusperustaisuuteen pohjautuvaa ja aktiivista kansalaisuutta edistävää yhteiskuntaa. Tukea myönnetään hankkeisiin, jotka täyttävät asetetut laatuksiteerit ja edistävät Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden toteutumista.

Merkittävin osa määrärahoista kohdennetaan suomalaisten kumppanuusjärjestöjen kautta ohjelmatukena. Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan myös muiden suomalaisten kansalaisjärjestöjen hankkeita. Käyttösuunnitelmakohdan määrärahaa voidaan käyttää myös kansalaisjärjestöjen Suomessa tapahtuvaan kehitysviestintään ja globaalikasvatukseen. Lisäksi tukea myönnetään kansainvälisille kansalaisjärjestöille (INGOt) ja EU-rahoitteisten hankkeiden kansallisiin osuuksiin sekä kuntasektorin kehitysyhteistyöhön.

Käyttösuunnitelmakohdalta myönnettävien valtionavustusten hakijoille asetetaan pääsääntöisesti vaatimus 15 % omarahoitusosuudesta.

9. Korkotuki-instrumentti

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 25 700 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä 18 000 000 euroa.

Määrärahat kohdennetaan tukemaan kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä OECD:n vientiluottoja ja korkotukiluottoja koskevan niin sanotun konsensussopimuksen mukaisesti. Kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluottoista on säädetty laissa kehitysmaihin myönnettävistä korkotukiluottoista (1114/2000). Käyttösuunnitelmakohdan määrärahaa voi käyttää myös myönnettyjen luottojen käytön seurantaan ja valvontaan, hanke-esitysten valmisteluun ja arviointiin sekä hankkeisiin liittyvän teknisen avun tukemiseen. Määrärahaa ohjataan myös uuteen investointitukkeen kehitysmaille (Public Sector Investment Facility, PIF).

Yhteistoimintahankkeista saatavat tulot on merkitty momentille 12.24.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

DEMO ry ja uusi oikeusvaltiotoimija (siirto momentille 24.30.67)	-3 000
Kehitysmaiden osallistuminen ympäristökokouksiin (siirto momentille 35.10.66)	-300
Kehitysyhteistyön BKTL-tason varmistaminen (HO 2019)	87 300
Liikekumppanuusohjelma	-1 500
Opetussektorin eristysasiantuntija Suomen suurlähetystössä Kiovassa (siirto momentilta 24.01.01)	137
Turkin pakolaisavun koordinoituväline; Suomen kansallinen rahoitusosuus	975
Yhteistoimintahankkeiden menot	-900
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-116
Tasomuutos	24 746
Yhteensä	107 342
2020 talousarvio	691 101 000
2019 talousarvio	583 759 000
2018 tilinpäätös	563 441 227

67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville demokratia- ja oikeusvaltiokehitystä edistäville toimijoille. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Momentilta voidaan maksaa enintään 1 500 000 euroa Demo Finlandille. Demo Finlandille myönnettävä valtionavustus voi kattaa avustuksen kohteena olevasta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän.

Lisäksi momentilta voidaan maksaa enintään 1 500 000 euroa suomalaisten julkisten instituutioiden piirissä perusteilla olevalle uudelle oikeusvaltiotoimijalle. Kyseessä olevalle oikeusvaltiotoimijalle myönnettävä valtionavustus voi kattaa avustuksen kohteena olevasta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän.

Valtuus

Vuoden 2020 aikana saa tehdä uusia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 1 500 000 euroa, Demo Finlandin ODA-kelpoiseen toimintaan.

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan lisättäväksi talousarvioon.

Momentilta myönnettävien valtionavustusten tulee liittyä demokratian ja oikeusvaltiokehityksen edistämiseen. Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti. Demo Finland on suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö, kehityspoliittisten tavoitteiden saavuttamista tukeva ainutlaatuinen (*sui generis*) toimija, joka edistää moniarvoista demokratiakehitystä tukemalla kumppanimaiden puolueiden toimintaedellytyksiä ja puoluerajat ylittävää yhteistyötä. Demo Finland on lisäksi globaalilla kentällä ainoa demokratiatukijärjestö, jossa ovat mukana parlamentin kaikki puolueet.

Perusteilla oleva uusi oikeusvaltiotoimija tulisi Demo Finlandin tavoin olemaan ainutlaatuinen (*sui generis*) toimija, joka loisi Suomeen vakuuttavan ja kansainvälistä tunnettuutta saavan osaamiskeskuksen oikeusvaltiotuen alalla, nojautuen vahvasti suomalaiseen oikeusalan osaamiseen erityisesti julkisissa instituutioissa ja yliopistoissa. Valmistelutyöhön osallistuu johtavia Suomen julkisten instituutioiden juristeja. Oikeusvaltiotoimijan toiminta-alueita tulisi olemaan useita, ml. Afrikka ja Keski-Aasia, jossa tarve oikeusvaltiotuelle on huomattava.

Momentilta myönnettävään rahoitukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

Kehitysyhteistyövaltuus	2020	2021	2022	2023	2024-	Yhteensä vuodesta 2020 läh- tien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	-	-	-	-	-	-
Vuoden 2020 sitoumukset	-	1 500	-	-	-	1 500
Yhteensä	-	1 500	-	-	-	1 500

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentilta 24.30.66	3 000
Yhteensä	3 000

2020 talousarvio 3 000 000

88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa:

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	10 000 000
2019 talousarvio	10 000 000
2018 tilinpäätös	10 000 000

89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 129 730 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainoihin osana Suomen kehitysyhteistyötä.

Valtuus

Vuoden 2020 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyön finanssisijoituksia koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2020 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 129 730 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti. Määräraha on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palautemahdollisuus.

Hallitus laatii hallituskaudelle laina- ja sijoitusmuotoista kehitysyhteistyötä koskevan investointisuunnitelman, joka ohjaa investointeja hallitusohjelman painotusten ja periaatteiden mukaisesti, erityisesti ilmastorahoitukseen ja vähiten kehittyneisiin maihin. Investointien vaikuttavuuden ja vastuullisuuden kriteereitä vahvistetaan ja niiden toteutumista seurataan. Suunnitelma laaditaan siten, että se voidaan hyväksyä syksyn 2019 budjettiriihen yhteydessä. Vuoden 2020 myöntö- ja sopimusvaltuudet kohdennetaan investointisuunnitelman pohjalta päätettävään kohteeseen.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

Kehitysyhteistyön finanssisijoitusvaltuus	2020	2021	2022	2023	2024-	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	130 000	-	-	-	-	130 000
Vuoden 2020 sitoumukset	-	64 865	64 865	-	-	129 730
Menot yhteensä	130 000	64 865	64 865	0	0	259 730

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-270
Yhteensä	-270

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	129 730 000
2019 talousarvio	130 000 000
2018 tilinpäätös	130 000 000

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 341 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentilta myönnettävien valtionavustusten tulee liittyä Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisiin linjauksiin ja kansainvälisiin sitoumuksiin sekä yleisesti ulkoministeriön toimialaan. Painopisteinä ovat sääntöpohjainen kansainvälinen yhteistyö, konfliktinehkäisy ja rauhanvälitys, ihmisoikeudet ja demokratia ulko- ja turvallisuuspolitiikassa sekä laaja-alainen transatlanttinen yhteistyö. Määrärahasta 370 000 euroa on tarkoitus varata kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen. Valtionavustuksista järjestetään erilliset hakukierrokset.

Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus; Euroopan parlamentin Suomen edustajien vaaleihin liittyvä tiedotus	-100
Suomen EU-puheenjohtajuus; kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	-100
Yhteensä	-200

2020 talousarvio	1 341 000
2019 talousarvio	1 541 000
2018 tilinpäätös	1 339 280

51. Häädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 45 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) konsulipalvelulain (498/1999) mukaan häädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin
- 3) avustuksien maksamiseen ulkomailla.

2020 talousarvio	45 000
2019 talousarvio	45 000
2018 tilinpäätös	25 911

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 87 662 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maksuosuus Pohjoismaiden ministerineuvoston talousarvioon	26 449 000
Maksuosuus YK:n talousarvioon	10 645 000
Maksuosuus YK:n rauhanturvajoukoille	26 612 000
Maksuosuudet muille YK:n alaisille järjestöille ja rahastoille	2 962 000
Kemiallisen aseiden kieltojärjestön jäsenmaksu (OPCW)	300 000
Euroopan Neuvoston jäsenmaksut	3 565 000
OECD:n jäsenmaksu	3 161 000
WTO:n jäsenmaksu	835 000
Maksuosuudet Etyjin talousarvioihin	5 285 000
Maksuosuudet EU:lle	1 379 000
Ydinkoekieltosopimus; Suomen maksuosuus valmistelukomitean kustannuksista	549 000
Maksuosuus kansainväliselle rikostuomioistuimelle (ICC)	1 140 000
Muut jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	4 780 000
Yhteensä	87 662 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muutokset jäsenmaksuissa ja rahoitusosuuksissa	10 289
Valuuttakurssitappiot	2 363
Säästö päätös	-500
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-550
Yhteensä	11 602

2020 talousarvio	87 662 000
2019 talousarvio	76 060 000
2018 tilinpäätös	83 931 000

(67.) *Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot* (kiinteä määräraha)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	100 000
2018 tilinpäätös	100 000

68. *Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisten hankkeiden menojen maksamiseen
- 2) pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa tukevien hankkeiden menojen maksamiseen
- 3) hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa tukevien hankkeiden menojen maksamiseen
- 4) kansainvälisten rahoituslaitosten yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen
- 5) kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen
- 7) enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan määrän palkkausmenojen rahoittamiseen valtion virastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa.

Selvitysosa: Alueelliseen yhteistyöhön osallistuminen on Suomelle tärkeä keino edistää vakautta, turvallisuutta, kestävästä kehitystä ja taloudellisia yhteistyömahdollisuuksia Itämeren, Barentsin ja arktisella alueella. Suomi edistää kansainvälistä ympäristöyhteistyötä tällä alueella. Tärkeänä osana alueellista yhteistyötä Suomi edistää ilmastonmuutoksen torjuntaa ja sopeutumista ilmastonmuutokseen. Keskeisiä yhteistyömekanismeja ovat alueneuvostot (Arktinen neuvosto, Barentsin euroarktinen neuvosto ja Itämeren valtioiden neuvosto) ja pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuudet. Lisäksi rahoituksella tuetaan hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa.

Suomen osallistumista monenkeskiseen alueelliseen yhteistyöhön ohjaavat Suomen arktisen strategian, Euroopan unionin arktisen politiikan, Suomen Itämeren alueen strategian, Euroopan unionin Itämeren alueen strategian ja pohjoisen ulottuvuuden politiikan tavoitteet. Tavoitteena on edistää kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomelle tärkeisiin hankkeisiin.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Arktisen ja Barentsin alueen yhteistyö	1 200 000
Itämeren alueen ja pohjoisen ulottuvuuden yhteistyö	1 200 000
Venäjä-politiikan toimeenpano	600 000
Yhteensä	3 000 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön vahvistaminen (HO 2019)	1 400
Tasomuutos	-1 800
Yhteensä	-400

2020 talousarvio	3 000 000
2019 talousarvio	3 400 000
2018 tilinpäätös	1 800 000

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen
- 2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

2020 talousarvio	1 000 000
2019 talousarvio	1 000 000
2018 tilinpäätös	2 671 519